

yachad

ONDERSTEUNING VOOR EVANGELIEVERKONDIGING AAN HET JOODSE VOLK

over Israël en het Jodendom

HANDLEIDING VOOR DE CATECHEET

les 1 - Jezus is een Jood

Doelstelling van de les:

Catechisanten beseffen dat Jezus een Jood is, denken erover na wat dat betekent, geven aan hoe zij tegen het Jodendom aankijken en wat ze daarvan afweten. Ze ontdekken wat specifiek is aan het Joodse volk door de eeuwen heen en wat hun bijzondere positie was en is. Algemeen is deze les ook een introductie van de lessenserie.

Vorbereiding op de les:

Maak de lesopzet u eigen, pas het aan op de eigen situatie en het niveau van de groep. Probeer, naast de info via deze lessenserie, nog wat breder in te lezen, bijvoorbeeld via het boekje van Aad Kamsteeg en Tjerk S. de Vries, *Ooggetuige in Israël. Joden en Palestijnen in een omstreden land*, Amsterdam 2011 (uitgegeven door Buijten en Schipperheijn, Motief, Amsterdam). Maar op internet is natuurlijk ook genoeg te vinden. Zoek op internet (bijv. Youtube) een filmpje over typisch joodse gebruiken. Zorg dat in het lokaal de apparatuur klaar staat.

Opzet van de les:

- a. Doe de start van de les zoals u die gewend bent.
- b. Het eerste onderdeel is een gesprek over het Jodendom. Wat weten de catechisanten daarvan? Wat roept dat bij hen op? Wat kunnen ze noemen? (Mogelijke werkvorm: schrijf op het bord 'Joden' of 'Jodendom', trek er een cirkel omheen en schrijf bij streepjes wat de catechisanten noemen.) Bedoeling is boven tafel krijgen wat de catechisanten weten en hoe ze er tegen aankijken. Probeer nog niet te reageren of op bepaalde opmerkingen in te gaan.
- c. Bekijk samen het filmfragment. Laat de catechisanten na afloop reageren. Wat valt ze op? Wat vinden ze mooi/herkenbaar/aansprekend? Wat niet? Waarom?
- d. Begin met de bijbellezing uit het werkboekje. Bespreek de tekst en beantwoord samen de vragen die erbij gesteld worden.
- e. Typisch Joods -1. Het Jodendom is, net als christendom, islam, boeddhisme en hindoeïsme, een wereldgodsdienst. Kerngetallen staan op het werkblad. Anders dan boeddhisme en hindoeïsme zijn Jodendom, christendom en islam monotheïstische godsdiensten: ze geloven in 1 God. Daarnaast kennen alle drie de personen en verhalen rondom Abraham en Mozes. Bovendien stammen zowel Joden als Arabieren af van aartsvader Abraham.
- f. Typisch Joods -2. De foto's op het werkblad laten enkele typisch Joodse gewoontes en gebruiken zien. Bespreek die en laat de bijbelse achtergrond ervan zien. Wat is de waarde van dergelijke gebruiken? Wat herkennen de catechisanten erin van hun eigen tradities en gebruiken? Wat kun je ervan leren? Wat zijn de risico's?

les 2 - Land van melk en honing

Doelstelling van de les:

Catechisanten weten iets over het land Israël als land van melk en honing. Verder kennen ze globaal de geschiedenis van het land, zeker zoals dat zich heeft afgespeeld in de tijd die de bijbel beschrijft, maar ook iets van de tijd erna. Daarbij beseffen ze de strategische ligging van het land. Catechisanten weten iets van de beloften m.b.t. het land en de vervulling daarvan en kunnen enigszins positie bepalen in/hebben nagedacht over het Palestijnse vraagstuk.

Vorbereiding op de les:

Maak de lesopzet u eigen, pas het aan op de eigen situatie en het niveau van de groep. Wellicht is de stof te veel voor een les; besteed er dan rustig twee lessen aan, of

sla bepaalde elementen van de les over. Probeer, naast de info via deze lessenserie, nog wat breder in te lezen, bijvoorbeeld via het boekje van Aad Kamsteeg en Tjerk S. de Vries, *Ooggetuige in Israël. Joden en Palestijnen in een omstreden land*, Amsterdam 2011 (uitgegeven door Buijten en Schipperheijn, Motief, Amsterdam). Maar op internet is natuurlijk ook genoeg te vinden. Tip: leuk om (toeristische) posters van Israël op te hangen. Ze zijn verkrijgbaar via het Israëlisch Bureau voor Toerisme, Postbus 3240, 1001 AA Amsterdam Tel: 020 612 88 50 (publiek). Informatie: info@goisrael.nl. Hier is ook een filmfragment over het land te downloaden. Bekijk vooraf de film. Zet voor de les begint alle apparatuur klaar.

Meer informatie over het land zelf, de natuur en de cultuur is ook te vinden in de boekjes van A.G.Versteeg: *Met het oog op het Woord* (Goes 1989), *In geuren en kleuren* (Goes 1991) en *Ontdekt in Israël* (Goes 1993).

En over de visie op Israël: R.Th.de Boer, *Israël niet te vergeten* (Goes 1988) en Baroach Maoz, *Vervolg en vernieuwing* (Goes 1992) *Over de spanning Joden – Arabische christenen: Bernard Reitsema, Wie is onze God? Arabische christenen, Israël en de aard van God* (Zoetermeer 2006)

Opzet van de les:

- Doe de start van de les zoals u die gewend bent.
- Wie is er wel eens in Israël geweest en kan er iets over vertellen? Of: wie wil graag een keer naar Israël en waarom? Wat weet je van het land en de cultuur? (Eventueel kunt u hier alvast de toeristische posters bij gebruiken.) Waarom zou een bezoek aan Israël 'het vijfde evangelie' worden genoemd?
- Laat de film over Israël zien. Praat door over de bijbelse typering 'een land vloeiend van melk en honing'. Wat zien ze daarvan terug? Wat zou er in bijbelse tijd mee bedoeld zijn?
- Begin met de bijbellezing uit het werkboekje. Bespreek de tekst en beantwoord samen de vragen die erbij gesteld worden.
- Strategische ligging. Wat weten de catechisanten zelf van de (bijbelse) geschiedenis van Israël. Laat ze de vragen zoveel mogelijk zelf invullen.
- Geschiedenis van het land Israël. Ook na de (bijbelse) geschiedenis moet het land Israël het nog vaak ontberen. Bekijk samen het overzicht. De Joden zijn veelal verdreven (in de diaspora), het land wordt bezet door Turken, christenen, moslims, en Britten. Vertel iets over het Zionistisch verlangen en de wording van de staat Israël in 1948 (leg daarbij ook een verband met de dramatische gebeurtenissen in de Tweede Wereldoorlog).
- Dubbel probleem. Tegenwoordig loop je aan tegen het Palestijnse vraagstuk. Dat gaat dan allereerst over het 'landprobleem', veel Palestijnen zijn van huis en haard verdreven. Tegelijk is het zo dat een aanzienlijk deel van de Palestijnen christen is. Voor hen is het dubbel wrang: ze zijn niet alleen hun land kwijt, maar voelen zich door veel Westerse christenen, die vooral sympathie hebben voor Israël en in de staat Israël vervulling zien van bijbelse beloften, benadeeld. De God van de Westerse christenen is toch ook hun God?! Lees het verhaal uit het boek van Aad Kamsteeg. Hoe moet je daar op reageren? Wat vinden de catechisanten daar zelf van?
- Bijbelse beloften. Lees en bespreek de verschillende visies op dit punt.

les 3 - Bijbelse / Joodse feesten

Doelstelling van de les:

Catechisanten kennis laten maken met de verschillende Joodse feesten. Ze weten iets van deze feesten af, kunnen de link met de bijbel leggen, ontdekken het feestelijke van het geloof in God, en bepalen een eigen houding t.o.v. deze feesten.

Vorbereiding op de les:

Maak de lesopzet u eigen, pas het aan op de eigen situatie en het niveau van de groep. Probeer, naast de info via deze lessenserie, nog wat breder in te lezen, bijvoorbeeld via het boek van Susan Marcus, Ga zijn poorten binnen. Uitleg over Joodse feesten en gebruiken of de lesmap De Joodse Feesten, van Christenen voor Israël (wel gericht op basisonderwijs en zondagsschool). Maar op internet is natuurlijk ook genoeg te vinden. Selecteer via bijvoorbeeld Youtube een filmpje met de viering van een Joods feest. Zorg dat in het lokaal de apparatuur klaar staat.

Opzet van de les:

- a. Doe de start van de les zoals u die gewend bent.
- b. Het onderwerp in deze les is de Joodse/bijbelse feesten. Wat komt er bij de catechisanten boven als het daarom gaat? (inventariseer) Wat weten ze al, welke feesten kunnen ze benoemen en invullen? Wat vinden ze ervan?
- c. Bekijk samen het filmfragment. Laat de catechisanten na afloop reageren. Wat valt ze op? Wat vinden ze mooi/herkenbaar/aansprekend? Wat niet? Waarom?
- d. Begin met de bijbellezing uit het werkboekje. Bespreek de tekst en beantwoord samen de vragen die erbij gesteld worden.
- e. Feestvieren! Dat konden/kunnen ze in Israël. Ze nemen er alle tijd voor, besteden er veel aandacht aan en hebben veel feesten. In dit lesonderdeel komen verschillende feesten aan de orde, met ieder kort de eigen bedoeling en kenmerken.

les 4 - Antisemitisme

Doelstelling van de les:

Catechisanten zijn zich bewust van de haat die er de eeuwen door t.o.v. Joden is geweest en wat de achtergrond daarvan is. Ze kunnen in het nadenken daarover ook zelf een standpunt bepalen en positie innemen.

Vorbereiding op de les:

Maak de lesopzet u eigen, pas het aan op de eigen situatie en het niveau van de groep. Probeer, naast de info via deze lessenserie, nog wat breder in te lezen. Er is veel informatie over dit onderwerp te vinden, bijvoorbeeld in het boek van Aad Kamsteeg en Tjerk S. de Vries, *Ooggetuige in Israël* (uitgegeven door Buijten en Schipperheijn, Motief, Amsterdam), en in het lesboekje *Focus op Israël, van Christenen voor Israël*. Kijk ook op de website van Yachad (www.yachad.nl), o.a. onder downloads.

Opzet van de les:

- a. Doe de start van de les zoals u die gewend bent.
- b. Het onderwerp in deze les is antisemitisme. Wat komt er bij de catechisanten boven als ze dit woord horen? (inventariseer) Wat weten ze al als het hierom gaat? Kunnen ze zelf voorbeelden noemen? Wat vinden ze ervan?
- c. Gebruik nu het lesboekje. Allereerst worden nu de begrippen verklaard, zoals het onderscheid tussen rassendiscriminatie en antisemitisme. En waar de term antisemitisme vandaan komt.
- d. Antisemitisme in de bijbel. Ga eerst na of de catechisanten zelf ook voorbeelden in de bijbel kunnen noemen van gebeurtenissen die het voortbestaan van het Joodse volk probeerden te verhinderen. Kunnen ze ook bedenken wat de oorzaak daarvan is? Lees en bespreek de teksten. Duidelijk moet zijn dat de duivel er belang bij had (denk aan de moederbelofte, Genesis 3:15) dat het Joodse volk zou worden uitgeroeid, omdat dan de Messias niet geboren zou kunnen worden.
- e. Boter op het hoofd van de christelijke kerk. Kunnen de catechisanten bedenken waarom de christelijke kerk een hekel aan Joden had? Wat vinden ze daar zelf van?
- f. Antisemitisme in de moderne tijd. Bespreek de teksten. Eventueel kan nog gebruik gemaakt worden van de leestekst, afkomstig uit het boek van Aad Kamsteeg en Tjerk S. de Vries, *Ooggetuige in Israël* (blz 34, 35 in het werkboekje).
- g. Antisemitisme vandaag. Bespreek de teksten.

les 5 - De Joden en Jezus

Doelstelling van de les:

Catechisanten lezen en bespreken Romeinen 9, 10 en 11, denken op grond daarvan na over de positie van Christusgelovigen uit de heidenen t.o.v. de Joden, over de positie van het Joodse volk en de consequenties van het Joodse geloof, en over de belofte die in dit gedeelte doorklinkt t.o.v. de Joden. Verder bepalen ze hun eigen standpunt t.o.v. de Joden en de evangelieverkondiging onder het Joodse volk.

Vorbereiding op de les:

Maak de lesopzet u eigen, pas het aan op de eigen situatie en het niveau van de groep. Probeer, naast de info via deze lessenserie, nog wat breder in te lezen. Kijk op de website van Yachad (www.yachad.nl), onder downloads, voor een preek over dit Bijbelgedeelte.

Opzet van de les:

- a. Doe de start van de les zoals u die gewend bent.
- b. Het onderwerp in deze les is hoe de Joden zich verhouden tot Jezus Messias. Vraag eerst aan de catechisanten wat ze daar zelf van weten. Hoe kijken Joden aan tegen Jezus? Wat verwachten zij van de Messias? Wat weten ze over Messiasbelijdende Joden in en buiten Israël? Je kunt hier informatie over werk en doel van Yachad noemen. Daarbij kun je gebruik maken van een powerpointpresentatie over Yachad en de contacten die er zijn in Israël (te downloaden via www.yachad.nl).
- c. Lees en bespreek de Bijbelgedeelten. Genoemd in het werkboekje

